

Лабораторна робота № 3

Тема. Створення таблиць засобами СУБД MS Access.

Мета. Формування вмінь та навичок створення, редагування та обробки даних таблиць БД різними способами. Вдосконалення навичок використання ОС та ППЗ для керування файлами та програмами.

Теоретичні відомості

В СУБД MS Access **таблиці створюють такими способами:**

- **шляхом імпорту з інших БД**, електронних таблиць чи текстових документів. Цей спосіб використовують, коли структура чи дані вже існуючої таблиці в іншому файлі подібні створюваній таблиці. Після імпорту не потрібно розробляти таблицю з самого початку, достатньо відкоригувати її структуру чи дані;
- **в режимі таблиці**, де відразу створюються нові поля-стовпці, а в записах вносяться **дані**. Цей режим застосовується, коли відомі дані об'єктів предметної області, але до кінця не визначена структура таблиці. При цьому окремі (але не всі) додаткові властивості поля можна задати з вкладки інструментів стрічки меню;
- **в режимі конструктора**, де вказується **структура** нової таблиці. Дані в таку таблицю вносяться після її збереження і переходу в режим таблиці. Цей режим дозволяє задати всі властивості як полів, так і таблиці в цілому. Даний спосіб створення використовується, коли структура нової таблиці вже відома.

Після створення таблиць БД визначити, яким способом кожна з них була створена неможливо, адже кожна з них може експлуатуватися як в режимі таблиці, де корегуються дані, так і в режимі конструктора, де модифікується її структура.

Для кожної таблиці в БД Access рекомендується визначити первинний ключ (ключове поле), який ідентифікує кожен запис. Як правило, таке поле має тип даних *Счетчик*, і тому його значення генеруються автоматично та є унікальними і непорожніми.

Література: [4, С. 98-102; 6, С. 123-154]

Підготовчий етап заняття. Актуалізація знань

1. Створіть у власній папці **нову** БД *Sklad*.

Створення таблиць шляхом імпорту з інших БД

2. Для зберігання інформації про співробітників складу перенесіть у власну БД таблицю *Сотрудники* з БД *Борей* та перейменуйте створену таблицю на *Співробітники*. Для цього:
  - 2.1. Створіть та відкрийте нову БД з шаблону *Борей*. З цією метою оберіть послідовно *Файл* ► *Создать* ► *Образцы шаблонов* ► *Борей*, перейдіть у власну папку для збереження БД за допомогою кнопки та натиснувши кнопку *Создать*;

- 2.2. У створеній на основі шаблону БД *Борей*:
  - 2.2.1. Ввімкніть активні елементи БД, використовуючи рядок попереджень;
  - 2.2.2. У вікні входу оберіть дані довільного співробітника та натисніть *Вход*;
  - 2.2.3. Закрийте вікно головної вкладки за допомогою її контекстного меню;
  - 2.2.4. У лівій частині вікна розгорніть область переходів. В контекстному меню області переходів оберіть категорію подання об'єктів *Тип объекта*;
  - 2.2.5. Розгорніть розділ *Таблицы* в області переходів. Віднайдіть там таблицю *Сотрудники* та скопіюйте її в буфер обміну;
- 2.3. У тому ж програмному елементі Access відкрийте власну БД *Склад*. При цьому БД *Борей* має закритися автоматично;
- 2.4. Вставте скопійовану таблицю з буфера обміну під назвою *Співробітники*. Якщо вставити скопійовану таблицю через буфер обміну не вдалося, то імпортуйте її безпосередньо. Для цього натисніть кнопку *Внешние данные* ► Access, використовуючи кнопку *Обзор*, виберіть БД *Борей* у власній папці, після натиснення OK виберіть для імпорту таблицю *Сотрудники*, закрийте майстер імпорту та перейменуйте імпортовану таблицю на *Співробітники*.
3. У власній БД *Склад* в лівій частині вікна розгорніть область переходів. В контекстному меню області переходів оберіть категорію подання об'єктів *Тип объекта*. Використовуючи меню області переходів, відобразіть всі об'єкти БД.
4. Віднайдіть та завантажте таблицю *Співробітники*. Звідки в ній взяли дані?
5. Введіть змістовні дані ще про двох співробітників організації. В які поля дані вносяться некоректно?
6. Завершіть внесення даних в таблицю, заклавши активне вікно (а не вікно БД).

Створення таблиці шляхом введення даних

7. Для зберігання інформації про товари, що реалізуються та отримуються складом, створіть таблицю *Товари* шляхом внесення даних. Для цього:
  - 7.1. На вкладці стрічки меню *Создание* в групі *Таблицы* натисніть кнопку *Таблица*. Врахуйте, що в цьому режимі інформація про окремий товар вноситься в одному рядку; кожен критерій характеристики всіх товарів описується в одному стовпці; для створення нового стовпця необхідно натиснути кнопку *Щелкните для добавления* у заголовку таблиці та обрати відповідний тип даних. Створіть таблицю (як на рис. 1, але з

вашими даними), вказавши для п'яти різних товарів у відповідних **стовпцях** наступні характеристики:

- 7.1.1. Код товару (поле-лічильник, значення якого генеруються автоматично);
  - 7.1.2. Назву товару;
  - 7.1.3. Марку товару;
  - 7.1.4. Одиницю виміру;
  - 7.1.5. Максимальний термін придатності в днях;
  - 7.1.6. Фірму-виробника товару;
  - 7.1.7. ДСТУ (номер державного стандарту України, якому відповідає товар);
- 7.2. Перейменуйте стовпці, давши їм скорочені назви згідно попереднього підпункту;
- 7.3. Завершіть створення таблиці, закривши її вікно. Підтвердіть збереження таблиці, дайте їй назву *Товари* та дозвольте Access при потребі самостійно створити ключове поле.

Створення таблиці в режимі конструктора

8. Для зберігання інформації про клієнтів складу створіть таблицю *Клієнти* в режимі конструктора. Для цього:
- 8.1. На вкладці стрічки меню *Создание* в групі *Таблицы* натисніть кнопку *Конструктор таблиць*;
  - 8.2. Вкажіть назви та типи даних полів цієї таблиці згідно табл. 3.

Таблиця 3

Структура та типи даних полів таблиці *Клієнти*

Ім'я поля	Тип даних
КодКлієнта	Счетчик
НазваКлієнта	Текстовый
МісцеРоботиКлієнта	Текстовый
ДатаРеєстрації	Дата/Время
Фотокартка	Поле объекта OLE
Характеристика	Поле MEMO

- 8.3. Для редагованих полів задайте відповідну характеристику в стовпці *Описание* (підказку, що виводиться в режимі таблиці в рядку стану при введенні значення поля, наприклад, *Введіть основне місце роботи клієнта*);
- 8.4. Перемістіть поле *Характеристика* вище поля *Фотокартка*. Для цього:
- 8.4.1. Виділіть рядок опису поля *Характеристика*, відмітивши прямокутник перед описом поля;
  - 8.4.2. Перетягніть мишкою цей прямокутник вище поля *Фотокартка*;
- 8.5. Відмітивши при натиснутій клавіші *Shift* поля *Характеристика* та *Фотокартка* аналогічно попередньому пункту перемістіть їх вище поля *ДатаРеєстрації*;

- 8.6. Задайте для поля *КодКлієнта* властивість ключового поля, відмітивши в контекстному меню цього поля властивість *Ключевое поле*. Як ще можна встановити цю властивість?
- 8.7. Відмітьте одночасно декілька полів з типами даних *Счетчик*, *Текстовый* чи *Дата/Время* при натиснутій клавіші *Ctrl* та аналогічно встановіть для них властивість сукупного ключового поля;
- 8.8. Відмініть всі встановлені властивості ключового поля, віднайшовши відповідну кнопку на вкладці *Главная* стрічки меню. Встановіть властивість ключового поля лише для поля *КодКлієнта*;
- 8.9. Завершіть створення таблиці, заклавши її вікно. Підтвердіть збереження таблиці та дайте їй назву *Клієнти*. Відкрийте цю таблицю з області навігації в режимі таблиці та внесіть в неї змістовні дані п'яти клієнтів;
- 8.10. Перейдіть в режим конструктора цієї таблиці безпосередньо з режиму використання, натиснувши кнопку *Режим* вкладки *Главная* стрічки меню. Який вигляд цієї кнопки? Як він змінився в режимі конструктора таблиці? Чому? Проаналізуйте призначення інших пунктів списку цієї кнопки.

Завершальний етап заняття. Повторення вивченого матеріалу

9. Стисніть створену БД.
10. Завершіть роботу Access.
11. Віднайдіть створену БД та заархівуйте її вміст.
12. Збережіть створений архів на власному носії у двох екземплярах.

Контрольні запитання

1. Які способи створення таблиць використовуються в Access?
2. Як імпортувати таблицю іншої БД через буфер обміну? Як виконати цю операцію безпосередньо?
3. Які властивості полів неможливо задати при створенні таблиці шляхом введення даних?
4. В чому функціональна різниця між клавішами *Ctrl* та *Shift* в режимі конструктора таблиці?
5. Для чого використовується на стрічці меню у вкладці *Главная* кнопка *Режим*?
6. Оцініть ефективність та гнучкість різних способів створення таблиць.